

NGHIÊN CỨU TÊN CÁC LUẬN ÁN TIẾN SĨ VỀ LÍ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC BỘ MÔN HÓA HỌC ĐÃ BẢO VỆ Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI VÀ ĐỀ XUẤT HƯỚNG ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

Nguyễn Cương

Khoa Hóa học, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Tóm tắt. Số lượng và chất lượng các luận án tiến sĩ đã bảo vệ của một bộ môn ở trường đại học phản ánh tiềm lực khoa học của bộ môn và mức độ hoàn thành một nhiệm vụ quan trọng của bộ môn là đào tạo sau đại học. Trong quá trình đào tạo tiến sĩ, việc xác định tên đề tài luận án tiến sĩ có vai trò rất quan trọng, định hướng cho toàn bộ quá trình nghiên cứu. Bài báo này thống kê các luận án tiến sĩ chuyên ngành Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học đã bảo vệ tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội và phân tích các hướng nghiên cứu dựa vào tên luận án.

Từ khóa: xác định tên đề tài, luận án tiến sĩ, Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

1. Mở đầu

Bộ môn Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học (LL&PPDHHH) của Khoa Hóa học Trường Đại học Sư phạm (ĐHSP) Hà Nội là bộ môn đầu tiên của Khoa Hóa học được giao đào tạo nghiên cứu sinh ở trong nước. Từ năm 1978, Bộ môn có nghiên cứu sinh đầu tiên. Năm 1984, nghiên cứu sinh này bảo vệ luận án tiến sĩ. Từ đó đến nay (tháng 9 năm 2021), Bộ môn đã đào tạo được 62 tiến sĩ về chuyên ngành LL&PPDHHH trong tổng số 146 tiến sĩ đã bảo vệ thành công luận án tại Khoa Hóa học Trường ĐHSPh Hà Nội. Tỷ lệ 62/146 (42,46 %) cho thấy đóng góp của Bộ môn với khoa Hóa học, với Trường ĐHSPh Hà Nội trong công tác đào tạo sau đại học của Bộ môn. Trong công tác đào tạo tiến sĩ, việc xác định tên luận án tiến sĩ là rất quan trọng đối với nghiên cứu sinh và tập thể cán bộ hướng dẫn. Những luận án tiến sĩ là những cơ sở quan trọng để bộ môn biên soạn các giáo trình cốt lõi phục vụ đào tạo đại học, sau đại học [1-5]. Tên luận án, dù rất ngắn gọn, nhưng thể hiện được cả mục đích, đối tượng nghiên cứu, giả thuyết khoa học, phạm vi nghiên cứu và nhiệm vụ nghiên cứu. Trong cả quá trình làm luận án, có thể bổ sung và thay đổi chút ít chi tiết tên đề tài luận án, nhưng rất không nên thay đổi nhiều nội dung và tên luận án, trừ trường hợp đặc biệt. Bài báo này là nghiên cứu đầu tiên về việc xác định tên luận án tiến sĩ về LL&PPDHH dựa trên kinh nghiệm đào tạo tiến sĩ về LL&PPDHHH ở Khoa Hóa học trường ĐHSPh Hà Nội trong hơn 40 năm qua. Bài báo hi vọng sẽ có ích cho các nghiên cứu sinh, học viên cao học và các giảng viên trong việc xác định tên đề tài luận án tiến sĩ, viết và trình bày các đề tài khoa học, các báo cáo sáng kiến kinh nghiệm về chuyên môn.

Ngày nhận bài: 6/9/2021. Ngày sửa bài: 18/10/2021. Ngày nhận đăng: 25/10/2021.

Tác giả liên hệ: Nguyễn Cương. Địa chỉ e-mail: tn.cuongsp@yahoo.com.vn

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Bài báo này sử dụng phương pháp phân tích lí thuyết dựa trên các luận án tiến sĩ chuyên ngành Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học đã được bảo vệ tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội từ trước đến nay.

2.2. Hệ thống các luận án tiến sĩ về Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học được bảo vệ ở Trường Đại học Sư phạm Hà Nội từ khi thành lập Trường đến nay

Tên các tác giả, tên luận án tiến sĩ về Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học, kèm theo năm bảo vệ, tên người hướng dẫn, xếp theo thứ tự năm bảo vệ luận án được trình bày trong Bảng 1.

Bảng 1. Hệ thống các luận án tiến sĩ về Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học được bảo vệ ở Trường Đại học Sư phạm Hà Nội từ khi thành lập Trường đến nay

Stt	Họ và tên tiến sĩ	Tên luận án	Cán bộ hướng dẫn	Năm bảo vệ
1	Phạm Tư	Dùng grap nội dung của bài lên lớp hóa học để dạy và học chương Nitơ - Photpho ở lớp 11 trường Phổ thông Trung học.	Nguyễn Ngọc Quang, Nguyễn Cương, Nguyễn Đình Am.	1984
2	Nguyễn Quang Huỳnh	Tăng cường giáo dục phong cách công nghiệp trong giảng dạy các môn Hóa học công nghiệp cho học sinh ngành Hóa chất.	Nguyễn Cương, Nguyễn Ngọc Quang.	1990
3	Trần Quốc Đắc	Hoàn thiện hệ thống thí nghiệm hóa học để nâng cao chất lượng dạy học ở trường Phổ thông cơ sở Việt Nam.	Nguyễn Cương, Dương Tất Tôn	1992
4	Đặng Thị Oanh	Dùng bài toán tình huống mô phỏng rèn luyện kĩ năng thiết kế công nghệ bài nghiên cứu tài liệu mới cho sinh viên Khoa Hóa Đại học Sư phạm.	Nguyễn Ngọc Quang, Nguyễn Xuân Trường	1995
5	Lê Văn Dũng	Phát triển tư duy cho học sinh thông qua bài tập hóa học.	Nguyễn Xuân Trường	2001
6	Lê Văn Năm	Sử dụng dạy học nêu vấn đề - orixtic để nâng cao hiệu quả dạy học chương trình Hóa Đại cương và Hóa Vô cơ ở trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Cương, Nguyễn Thị Sửu	2001
7	Nguyễn Phú Tuấn	Hoàn thiện phương pháp sử dụng thí nghiệm hóa học và một số thiết bị dạy học để nâng cao chất lượng dạy học hóa học ở trường phổ thông miền núi.	Nguyễn Cương, Trần Quốc Đắc	2001

8	Lê Trọng Tín	Nghiên cứu các biện pháp nâng cao chất lượng bài lên lớp hóa học ở trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Cương, Nguyễn Đức Chuy	2002
9	Trịnh Văn Biều	Một số biện pháp nâng cao hiệu quả rèn luyện kỹ năng dạy học hóa học cho sinh viên trường sư phạm.	Nguyễn Cương, Nguyễn Thị Sửu	2003
10	Trang Thị Lân	Hình thành và phát triển khái niệm phản ứng hóa học trong phần Hóa học Cơ sở và Hóa học Vô cơ ở trường phổ thông.	Nguyễn Xuân Trường	2004
11	Hoàng Thị Chiên	Rèn luyện kỹ năng sử dụng ngôn ngữ hóa học cho sinh viên miền núi trong trường sư phạm các tỉnh phía Bắc.	Nguyễn Cương, Phùng Quốc Việt	2005
12	Vũ Anh Tuấn	Xây dựng hệ thống bài tập hóa học nhằm rèn luyện tư duy trong việc bồi dưỡng học sinh giỏi hóa học trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Cương, Trần Thành Huế	2006
13	Cao Cự Giác	Phát triển tư duy và rèn luyện kiến thức kỹ năng thực hành hóa học cho học sinh Trung học phổ thông thông qua các bài tập hóa học thực nghiệm.	Nguyễn Xuân Trường	2007
14	Nguyễn Đức Dũng	Sử dụng phương tiện trực quan và phương tiện kỹ thuật dạy học để nâng cao chất lượng dạy học môn Hóa học lớp 10, 11 trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Cương, Nguyễn Xuân Trường	2008
15	Nguyễn Thị Kim Thành	Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy học hóa học phần Kim loại và Phi kim cho học viên lớn tuổi tại các trung tâm giáo dục thường xuyên.	Đặng Thị Oanh, Trần Quốc Đắc	2008
16	Dương Huy Cẩn	Tăng cường năng lực tự học cho sinh viên hóa học ở trường đại học sư phạm bằng phương pháp tự học có hướng dẫn theo mô đun.	Đặng Thị Oanh, Nguyễn Cương	2009
17	Đào Thị Việt Anh	Nghiên cứu đổi mới phương pháp dạy học phần Hóa Phi kim trường Trung học phổ thông với sự trợ giúp của công nghệ thông tin.	Nguyễn Thị Sửu, Phạm Khắc Hùng	2009

Nguyễn Cương

18	Trương Thị Thúy Vân	Đổi mới phương pháp dạy học hóa học theo hướng phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động sáng tạo của học sinh ở trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Xuân Trường	2009
19	Bùi Thị Hạnh	Ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy học Hóa học Hữu cơ ở cao đẳng và đại học.	Trần Trung Ninh, Nguyễn Cương	2010
20	Trần Thị Kim Liên	Xây dựng và sử dụng bài tập để rèn luyện trí thông minh trong dạy học hoá học ở trường Trung học cơ sở.	Nguyễn Xuân Trường	2010
21	Nguyễn Thị Ngà	Bồi dưỡng năng lực tự học cho học sinh chuyên hóa học bằng tài liệu tự học có hướng dẫn theo mô đun kết hợp với sự trợ giúp của công nghệ thông tin.	Đặng Thị Oanh, Trần Trung Ninh	2010
22	Vũ Thị Thu Hoài	Xây dựng và sử dụng hệ thống bài tập hóa học trong việc hình thành và phát triển khái niệm phản ứng hóa học hữu cơ ở trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Thị Sửu	2012
23	Nguyễn Thị Kim Ánh	Rèn luyện kĩ năng dạy học theo hướng tăng cường năng lực tự học, tự nghiên cứu của sinh viên khoa Hóa học ngành Sư phạm ở các trường đại học.	Đặng Thị Oanh	2012
24	Võ Văn Duyên Em	Nghiên cứu đổi mới phương pháp dạy học phần Hóa học Phi kim ở trường Trung học phổ thông theo dạy học kiến tạo - tương tác với sự trợ giúp của công nghệ thông tin.	Nguyễn Thị Sửu	2012
25	Phạm Ngọc Sơn	Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học phần Hóa Hữu cơ Trung học phổ thông nhằm nâng cao chất lượng dạy học hóa học.	Nguyễn Thị Sửu, Nguyễn Hữu Đĩnh	2012
26	Trần Minh Thịnh	Đổi mới phương pháp dạy học môn Hóa học theo hướng tích cực hóa hoạt động nhận thức của học sinh, sinh viên tại các trường cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề.	Nguyễn Xuân Trường	2012
27	Nguyễn Thị Bích Hiền	Rèn luyện kĩ năng sử dụng bài tập hóa học trong dạy học ở	Nguyễn Xuân Trường	2012

		trường Trung học phổ thông cho sinh viên đại học sư phạm ngành Hóa học.		
28	Phạm Hồng Bắc	Vận dụng phương pháp dạy học theo dự án trong dạy học hóa học Phi kim chương trình Hóa học Trung học phổ thông.	Nguyễn Thị Sửu	2013
29	Lê Danh Bình	Xây dựng, tuyển chọn và sử dụng bài tập trắc nghiệm khách quan trong dạy học hóa học Hữu cơ ở trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Xuân Trường	2013
30	Trần Ngọc Huy	Xây dựng và sử dụng bài toán nhận thức nhằm phát triển năng lực phát hiện và giải quyết vấn đề, năng lực sáng tạo của học sinh trong dạy học hóa học Hữu cơ lớp 11 nâng cao.	Đặng Thị Oanh, Nguyễn Hữu Đĩnh	2014
31	Phan Đồng Châu Thủy	Dạy học theo dự án và vận dụng trong đào tạo sinh viên hóa học tại các trường đại học sư phạm (thông qua môn học Lý luận và Phương pháp Dạy học hóa học phổ thông).	Nguyễn Cường, Trịnh Văn Biều	2014
32	Hoàng Thị Thúy Hương	Xây dựng hệ thống lí thuyết và bài tập hóa học vô cơ nhằm rèn luyện kĩ năng, phát triển năng lực tư duy sáng tạo trong việc bồi dưỡng học sinh giỏi ở trường THPT chuyên.	Nguyễn Thị Sửu	2015
33	Phạm Thị Bình	Kĩ thuật thiết kế câu hỏi theo hướng tích cực trong dạy học hóa học ở trường phổ thông và vận dụng vào việc rèn kĩ năng dạy học cho sinh viên sư phạm hóa học.	Đặng Thị Oanh	2015
34	Phạm Thị Bích Đào	Phát triển năng lực sáng tạo cho học sinh Trung học phổ thông trong dạy học hóa học Hữu cơ chương trình nâng cao.	Nguyễn Cường, Cao Thị Thặng	2015
35	Đỗ Thị Quỳnh Mai	Vận dụng một số phương pháp dạy học tích cực theo quan điểm dạy học phân hóa trong dạy học phần Hóa học Phi kim ở trường Trung học phổ thông.	Đặng Thị Oanh	2015

Nguyễn Cương

36	Hoàng Thanh Phong	Xây dựng và sử dụng hệ thống bài tập dựa trên những sai lầm thường gặp của học sinh trong dạy học hóa học cơ sở và vô cơ ở trường Trung học phổ thông và Trung học phổ thông chuyên.	Nguyễn Xuân Trường, Cao Cự Giác	2015
37	Vũ Thi Yến	Vận dụng dạy học dự án trong dạy học môn Hóa học Phân tích Định lượng ở trường Đại học sư phạm.	Trần Trung Ninh	2015
38	Nguyễn Mậu Đức	Phát triển năng lực dạy học cho sinh viên sư phạm hóa học thông qua mô hình nghiên cứu bài học.	Trần Trung Ninh, Hoàng Thị Chiên	2016
39	Nguyễn Thị Nguyệt	Áp dụng một số phương pháp dạy học tích cực trong dạy học hóa học Hữu cơ ở các trường đại học và cao đẳng y tế nhằm phát triển năng lực tự học.	Nguyễn Cương	2016
40	Nguyễn Thị Thanh	Vận dụng lí thuyết kiến tạo trong dạy học môn Hoá học 10 nâng cao nhằm phát triển một số năng lực cho học sinh.	Trần Trung Ninh, Đặng Xuân Thu	2016
41	Đặng Thị Thuận An	Phát triển năng lực dạy học tích hợp cho sinh viên sư phạm hóa học thông qua học phần Phương pháp dạy học hóa học phổ thông.	Trần Trung Ninh	2017
42	Nguyễn Thị Phương Thúy	Vận dụng dạy học dự án trong dạy học phần Hóa học Hữu cơ nhằm phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh ở trường Trung học phổ thông miền núi phía Bắc.	Nguyễn Thị Sửu, Vũ Quốc Trung	2017
43	Vũ Tiến Tình	Sử dụng phương tiện trực quan và phương tiện kĩ thuật dạy học để nâng cao chất lượng dạy học một số khái niệm cơ bản và phát triển năng lực thực hành hóa học ở trường THCS.	Nguyễn Cương, Nguyễn Đức Dũng	2017
44	Kiều Phương Hào	Phát triển năng lực vận dụng phương pháp dạy học tích cực cho sinh viên sư phạm hóa học ở các trường đại học.	Đặng Thị Oanh, Đào Thị Việt Anh	2018
45	Thái Hoài Minh	Phát triển năng lực ứng dụng công nghệ thông tin và truyền	Đặng Thị Oanh,	2018

		thông trong dạy học cho sinh viên sư phạm hóa học của các trường đại học.	Trịnh Văn Biều	
46	Phạm Thị Kim Ngân	Phát triển năng lực tìm tòi nghiên cứu khoa học cho học sinh trung học phổ thông thông qua dạy học hóa học.	Cao Thị Thặng, Lê Thị Hồng Hải	2018
47	Lê Huy Hoàng	Rèn luyện kỹ năng sử dụng ngôn ngữ hóa học cho học sinh trường Trung học phổ thông và sinh viên sư phạm hóa học trong dạy học hóa học.	Nguyễn Cương, Hoàng Thị Chiên	2018
48	Trịnh Lê Hồng Phương	Phát triển năng lực tư duy phê phán cho học sinh trong dạy học Hóa học lớp 10 chuyên hóa học trường Trung học phổ thông chuyên.	Nguyễn Cương, Cao Thị Thặng	2018
49	Chu Văn Tiềm	Phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh thông qua dạy học chủ đề tích hợp ở trường Trung học cơ sở.	Đào Thị Việt Anh, Nguyễn Thị Thanh Chi	2019
50	Vương Cẩm Hương	Phát triển năng lực tự học cho học sinh thông qua dạy học hóa học Hữu cơ lớp 11 ở trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Cương	2019
51	Khongvilay Volayuth	Phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh thông qua dạy học tích hợp giáo dục bảo vệ môi trường phần hóa học vô cơ ở trường Trung học phổ thông nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào.	Trần Trung Ninh	2019
52	Đặng Trần Xuân	Phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh thông qua bài toán nhận thức phần hóa học phi kim Trung học phổ thông.	Đặng Thị Oanh, Lê Thị Hồng Hải	2020
53	Nguyễn Ngọc Duy	Phát triển năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo cho học sinh vùng Tây bắc trong dạy học phần Hóa học Phi kim Trung học phổ thông.	Nguyễn Thị Sứ	2020
54	Đào Việt Hùng	Phát triển năng lực tự học và năng lực vận dụng kiến thức cho sinh viên các trường đại học nông lâm thông qua học phần Hóa học Phân tích.	Đặng Thị Oanh, Đặng Xuân Thu	2020

55	Lê Thị Đặng Chi	Vận dụng phương pháp bàn tay nặn bột nhằm phát triển năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo cho học sinh trong dạy học hóa học ở trường Trung học cơ sở.	Trần Trung Ninh Võ Văn Duyên Em	2020
56	Trang Quang Vinh	Phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh trung học phổ thông vùng đồng bằng sông Cửu Long thông qua bài tập phân hóa phần Hóa học Hữu cơ.	Nguyễn Thị Sửu, Lê Văn Năm	2020
57	Nguyễn Trí Ngần	Phát triển năng lực tư duy khái quát hóa cho học sinh thông qua bài tập hóa học hữu cơ lớp 11 ở trường Trung học phổ thông.	Nguyễn Xuân Trường	2020
58	Đinh Thị Xuân Thảo	Phát triển năng lực dạy học tích hợp cho sinh viên sư phạm hóa học ở các trường đại học thông qua dạy học phần Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học.	Cao Thị Thặng, Lê Thị Hồng Hải	2020
59	Huỳnh Gia Bảo	Phát triển năng lực tự học cho sinh viên trong dạy học hóa học phần Hóa học Đại cương Vô cơ ở trường cao đẳng y tế khu vực Tây Nam bộ.	Nguyễn Xuân Trường	2020
60	Lí Huy Hoàng	Phát triển năng lực dạy học thí nghiệm cho sinh viên sư phạm hóa học thông qua dạy học học phần Thí nghiệm Thực hành Phương pháp dạy học Hóa học ở trường phổ thông.	Lê Hải Đăng, Cao Cự Giác	2020
61	Vũ Phương Liên	Phát triển năng lực hợp tác giải quyết vấn đề của học sinh trong dạy học hóa học Trung học Phổ thông phần Hóa học Phi kim.	Trần Trung Ninh, Lê Kim Long	2021
62	Nguyễn Thị Thùy Trang	Phát triển năng lực dạy học STEM cho sinh viên sư phạm hóa học.	Đặng Thị Oanh, Phạm Thị Bình	2021

2.3. Phân tích các hướng nghiên cứu thông qua tên đề tài luận án tiến sĩ

Vận dụng các phương tiện dạy học trực quan, các lí thuyết học tập, các hình thức tổ chức dạy học mới... của các nước tiên tiến trên thế giới áp dụng vào các trường học của Việt Nam. Ví dụ như các đề tài luận án từ số 1 đến số 16, từ số 18 đến số 28... (thuộc tiểu mục 2.2 ở trên đây). Tiêu biểu như các luận án của Phạm Tư, Lê Trọng Tín, Nguyễn Đức Dũng, Trần Quốc Đắc, Nguyễn Phú Tuấn, Vũ Tiến Tình,...

Đề xuất các biện pháp cụ thể nhằm thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, của Chính phủ, của Bộ Giáo dục và Đào tạo trong từng thời kì của đất nước, vận dụng công nghệ

thông tin và truyền thông trong dạy học các môn Hóa học. Tiêu biểu như các luận án của Bùi Thị Hạnh, Phạm Ngọc Sơn, Nguyễn Thị Ngà, Võ Văn Duyên Em,...

Sử dụng bài tập hóa học để phát triển tư duy và nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi và dạy học hóa học như luận án của Vũ Anh Tuấn, Cao Cự Giác, Trần Thị Kim Liên, Vũ Thị Thu Hoài, Nguyễn Thị Bích Hiền, Lê Danh Bình, Hoàng Thị Thủy Hương, Hoàng Thanh Phong, Nguyễn Trí Ngần,...

Rèn kĩ năng dạy học, kĩ năng sử dụng ngôn ngữ hóa học, kĩ năng đặt câu hỏi, phát triển năng lực dạy học cho sinh viên sư phạm hóa học. Tiêu biểu cho hướng nghiên cứu này là các luận án của Trịnh Văn Biều, Nguyễn Thị Kim Ánh, Hoàng Thị Chiên, Phạm Thị Bình, Nguyễn Mậu Đức, Kiều Phương Hào, Đặng Thị Thuận An, Thái Hoài Minh, Lê Huy Hoàng, Đinh Thị Xuân Thảo, ... Gần đây là luận án của Nguyễn Thị Thùy Trang về đề tài “*Phát triển năng lực dạy học STEM cho sinh viên sư phạm hóa học*”.

Đổi mới phương pháp dạy học hóa học theo hướng phát huy tính chủ động, tự giác, tích cực của học sinh thông qua dạy học hóa học. Tiêu biểu cho hướng nghiên cứu này là các luận án của Đặng Thị Oanh, Lê Văn Năm, Trần Minh Thịnh, Phạm Hồng Bắc, Vũ Thị Yến, Phan Đồng Châu Thủy, Đỗ Thị Quỳnh Mai, Chu Văn Tiềm, ... Trong hướng nghiên cứu này đã chú ý đến các quan điểm dạy học tích hợp, dạy học phân hóa, các phương pháp dạy học hiện đại như dạy học theo dự án, dạy học giải quyết vấn đề. Phát triển năng lực tự học, năng lực giải quyết vấn đề, năng lực hợp tác giải quyết vấn đề cho học sinh thông qua dạy học hóa học. Tiêu biểu cho hướng nghiên cứu này là các luận án của Vương Cẩm Hương, Lê Thị Đặng Chi, Khongvilay Volayuth, Vũ Phương Liên, ... Hướng nghiên cứu này mới tập trung vào các năng lực chung, chưa có đề tài nào nghiên cứu về năng lực hóa học của học sinh.

Như vậy qua những phân tích trên cho thấy các hướng nghiên cứu thông qua tên đề tài luận án tiến sĩ chuyên ngành Lí luận và Phương pháp Dạy học bộ môn Hóa học là tương đối đa dạng, đáp ứng nhu cầu cấp thiết của việc nâng cao chất lượng dạy học hóa học trong hơn 40 năm qua. Tuy nhiên cũng còn một số hướng chưa được quan tâm đúng mức, chẳng hạn như hướng đổi mới kiểm tra, đánh giá trong dạy học hóa học. Năng lực hóa học với các năng lực thành phần như nhận thức hóa học, tìm hiểu tự nhiên dưới góc độ hóa học và vận dụng kiến thức, kĩ năng chưa có luận án nào được bảo vệ. Hướng nghiên cứu góp phần thực hiện Nghị quyết của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, giáo dục phẩm chất đạo đức cho học sinh sinh viên, giáo dục khát vọng xây dựng đất nước Việt Nam hùng cường và giàu mạnh cũng chưa được đề cập.

3. Kết luận

Thành tích đào tạo được 62 tiến sĩ của Bộ môn Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học chiếm 42,46 % số tiến sĩ của Khoa Hóa học Trường Đại học Sư phạm Hà Nội đào tạo được trong 70 năm thành lập trường, là một cố gắng lớn, đáng trân trọng. Để đạt được thành tích đó, Bộ môn đã quan tâm đến một công việc quan trọng là chú ý xây dựng và lựa chọn các đề tài luận án phù hợp với trình độ khoa học của cán bộ hướng dẫn, phù hợp với chủ trương chính sách của Đảng & Nhà nước, phù hợp với điều kiện cơ sở vật chất của Trường ĐHSP Hà Nội và của các trường phổ thông. Bộ môn LL&PPDH hóa học đã tranh thủ được sự giúp đỡ, phối hợp của nhiều cơ quan khoa học và giáo dục trong cả nước, trong đó có 14 tiến sĩ về chuyên ngành LL&PPDHHH của cả nước đã được đào tạo tiến sĩ và tiến sĩ khoa học ở nước ngoài. Trong số 62 luận án tiến sĩ do Bộ môn LL&PPDHHH đào tạo ở trong nước từ trước đến nay, đã có 18 luận án về phát triển các năng lực cho học sinh, sinh viên, trong đó có 11 luận án về phát triển năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo, 5 luận án về phát triển năng lực tự học, 6 luận án về phát triển tư duy, ... và chưa có luận án về dạy người, phát triển phẩm chất đạo đức cho học sinh, sinh viên thông qua các môn học. Cần bổ sung trong thời gian tới, các nghiên cứu phát triển

năng lực hóa học, các nghiên cứu về đánh giá năng lực, đặc biệt là vấn đề phát triển phẩm chất đạo đức, giáo dục khát vọng xây dựng đất nước Việt Nam hùng cường và giàu mạnh theo như Nghị quyết của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Các luận án tiến sĩ về Lí luận và Phương pháp Dạy học hóa học từ 1984 đến 2021. Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [2] Nguyễn Cương, 2007. *Phương dạy học hóa học ở phổ thông và đại học*, NXB Giáo dục.
- [3] Nguyễn Cương, Nguyễn Xuân Trường, Nguyễn Thị Sửu, Đặng Thị Oanh, Hoàng Văn Côi, Trần Trung Ninh, Nguyễn Đức Dũng, 2007. *Giáo trình thí nghiệm thực hành phương pháp dạy học hóa học*, NXB Đại học Sư phạm.
- [4] Nguyễn Ngọc Quang, 1994. *Lí luận dạy học hóa học*, tập 1, NXB Giáo dục Hà Nội.
- [5] Trần Trung Ninh (Chủ biên), 2016. *Dạy học hóa học với sự hỗ trợ của công nghệ thông tin và truyền thông*, NXB Đại học Sư phạm.

ABSTRACT

**Research on the names of doctoral theses on theory and methodology
of teaching chemistry protected at Hanoi National University of Education
and proposing thesis topics**

Nguyen Cuong

Faculty of Chemistry, Hanoi National University of Education

The number and quality of doctoral theses defended by a department at a university reflect the scientific potential of the Department and the extent to which it has completed an important task of the Department, which is university training higher education. In the process of doctoral training, determining the title of the doctoral thesis topic plays a very important role, orienting the entire research process. This article summarizes the doctoral theses majoring in Theory and Methodology of Teaching Chemistry that have been defended at Hanoi National University of Education and analyzed the research direction based on the thesis title.

Keywords: determining the title of the topic, the doctoral thesis, Theory and Methodology of Teaching Chemistry, Hanoi National University of Education.